

Erasmus MC

Universitair Medisch Centrum Rotterdam

Sociaaleconomische verschillen in gezondheidsgedrag: recente resultaten uit de GLOBE-studie

Joost Oude Groeniger

Afdeling Maatschappelijke Gezondheidszorg

GLOBE-symposium 10 maart 2017

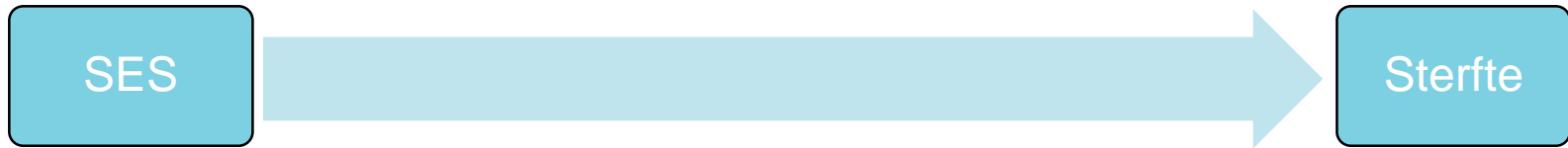
De rol van gezondheidsgedrag in gezondheidsverschillen kan op verschillende manieren onderzocht worden

Wat verklaart de relatie tussen SES en sterfte?

De rol van gezondheidsgedrag in gezondheidsverschillen kan op verschillende manieren onderzocht worden

Wat verklaart de relatie tussen SES en sterfte?

Gedragsfactoren op één moment meten

De rol van gezondheidsgedrag in gezondheidsverschillen kan op verschillende manieren onderzocht worden

Wat verklaart de relatie tussen SES en sterfte?

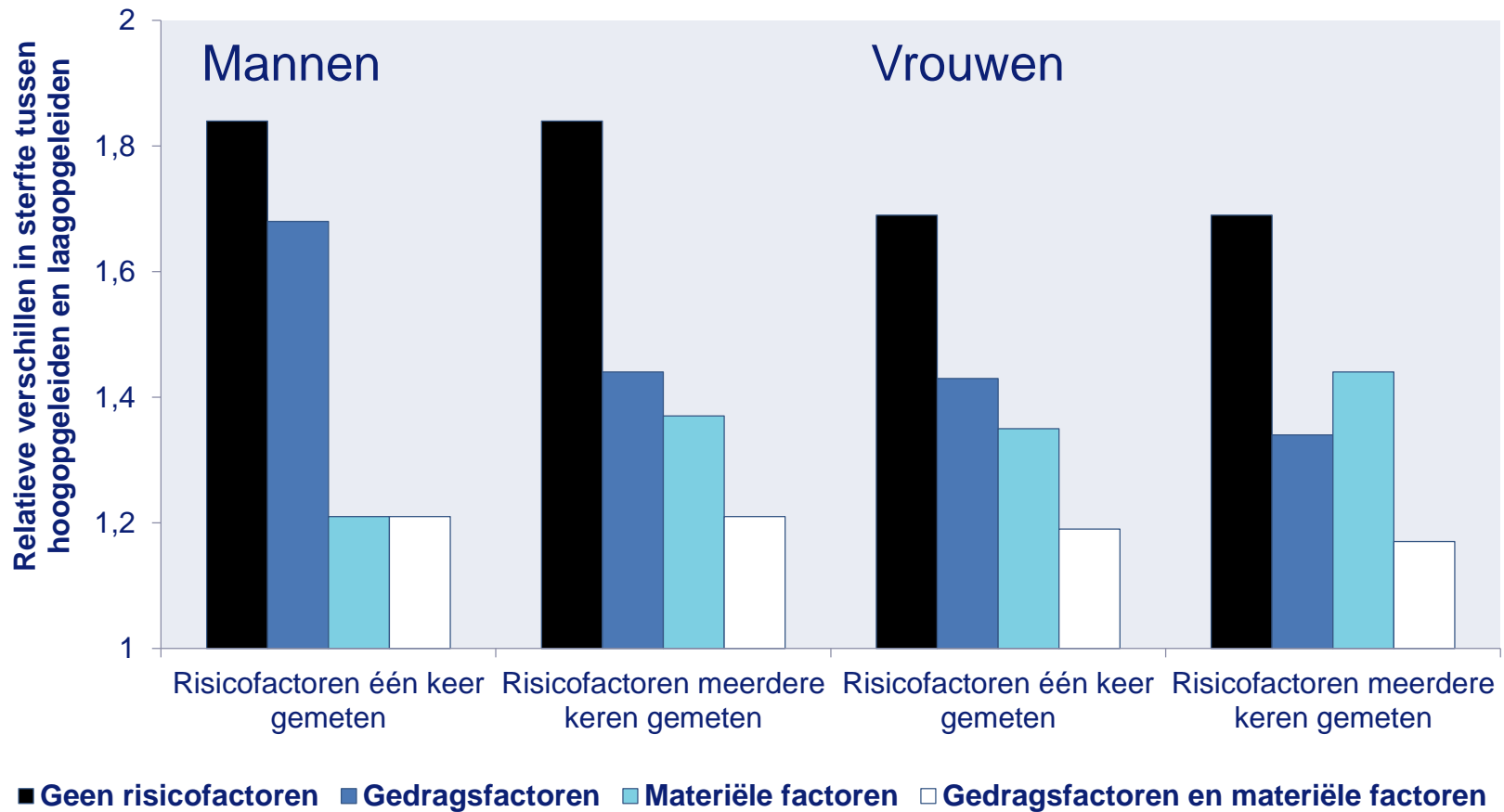
Gedragsfactoren op één moment meten

Gedragsfactoren op meerdere momenten meten

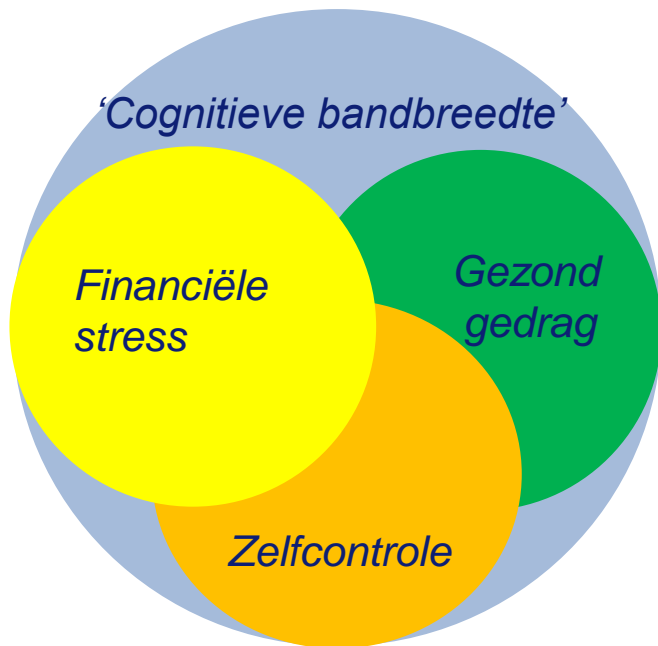

Sociaaleconomische verschillen in gezondheidsgedrag dragen sterk bij aan gezondheidsachterstanden

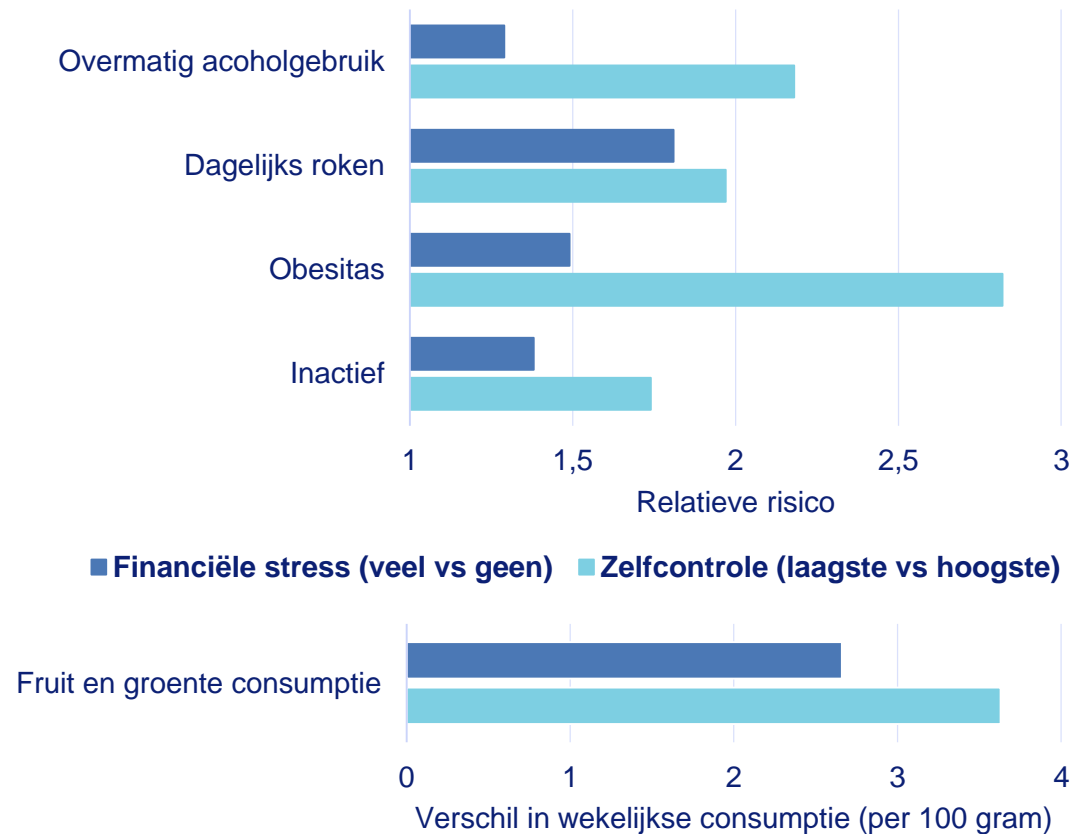
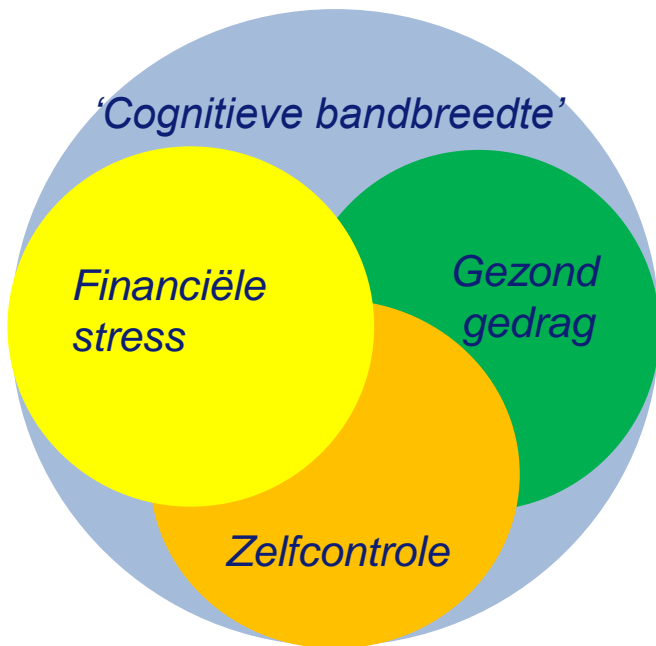
Financiële stress en zelfcontrole zijn geassocieerd met ongezond gedrag, onafhankelijk van inkomen

Mentale capaciteit is schaars

Financiële stress en zelfcontrole zijn geassocieerd met ongezond gedrag, onafhankelijk van inkomen

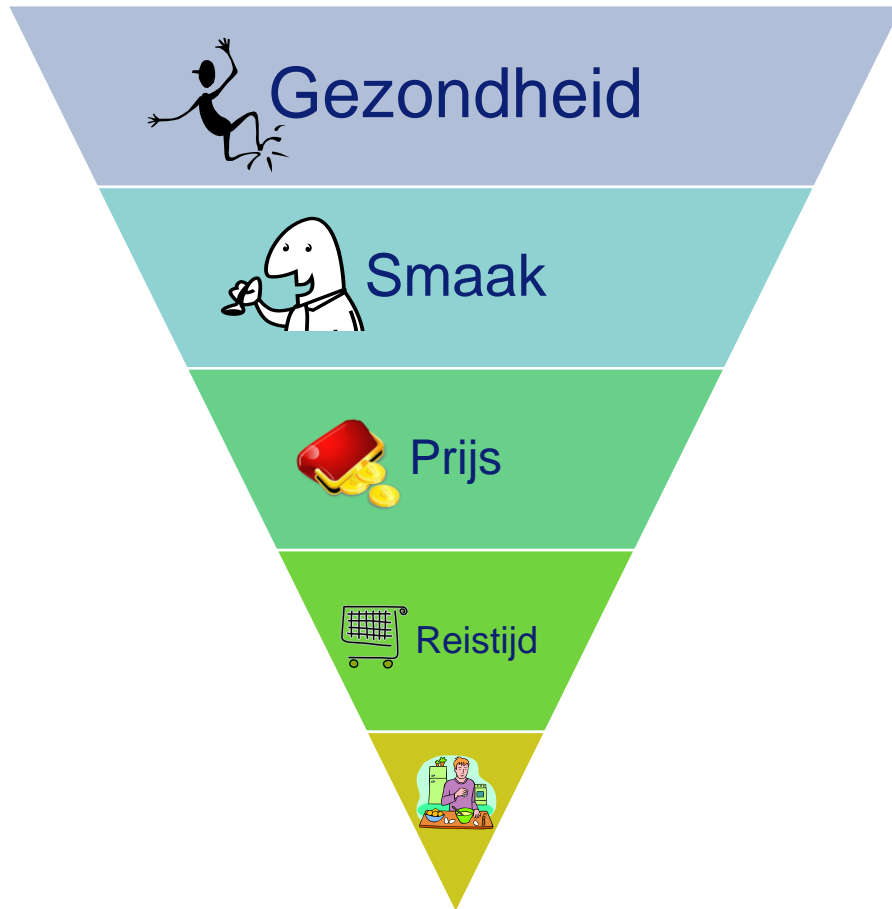
Mentale capaciteit is schaars

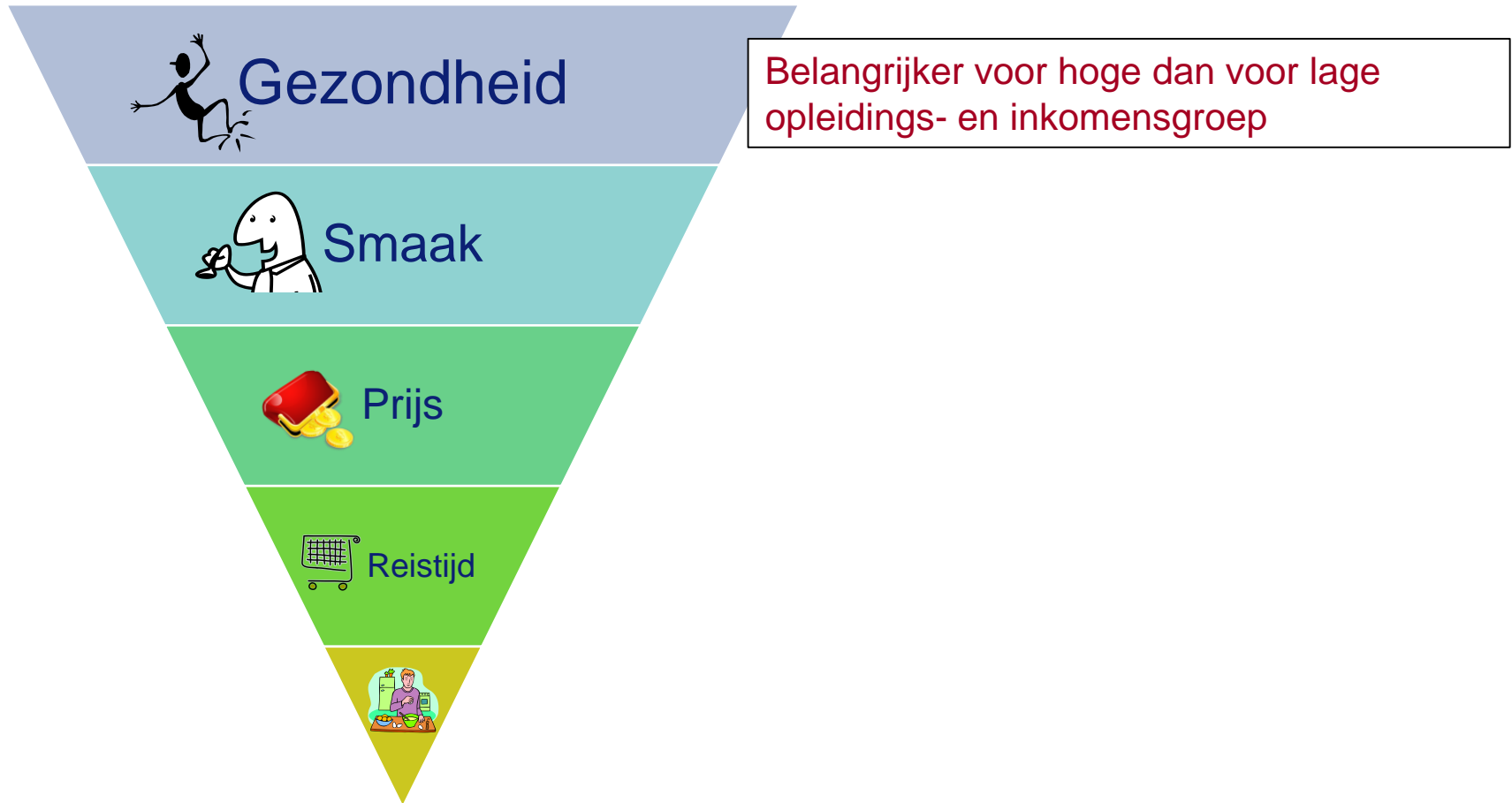
Met discrete keuze experimenten kunnen relatieve preferenties onderzocht worden

Welke maaltijd zou u regelmatig eten, namelijk minimaal 2x per week?			
		Maaltijd A	Maaltijd B
	De smaak is...	goed	zeer goed
	Voor uw gezondheid...	gezond	ongezond
	De bereidingstijd is...	30 min	45 min
	U betaalt...	€8 p.p.	€6 p.p.
	De reistijd van uw huis naar de winkel is...	15 min	10 min
	Welke maaltijd kiest u?	☐ A	☐ B
		☐ Geen van beide	

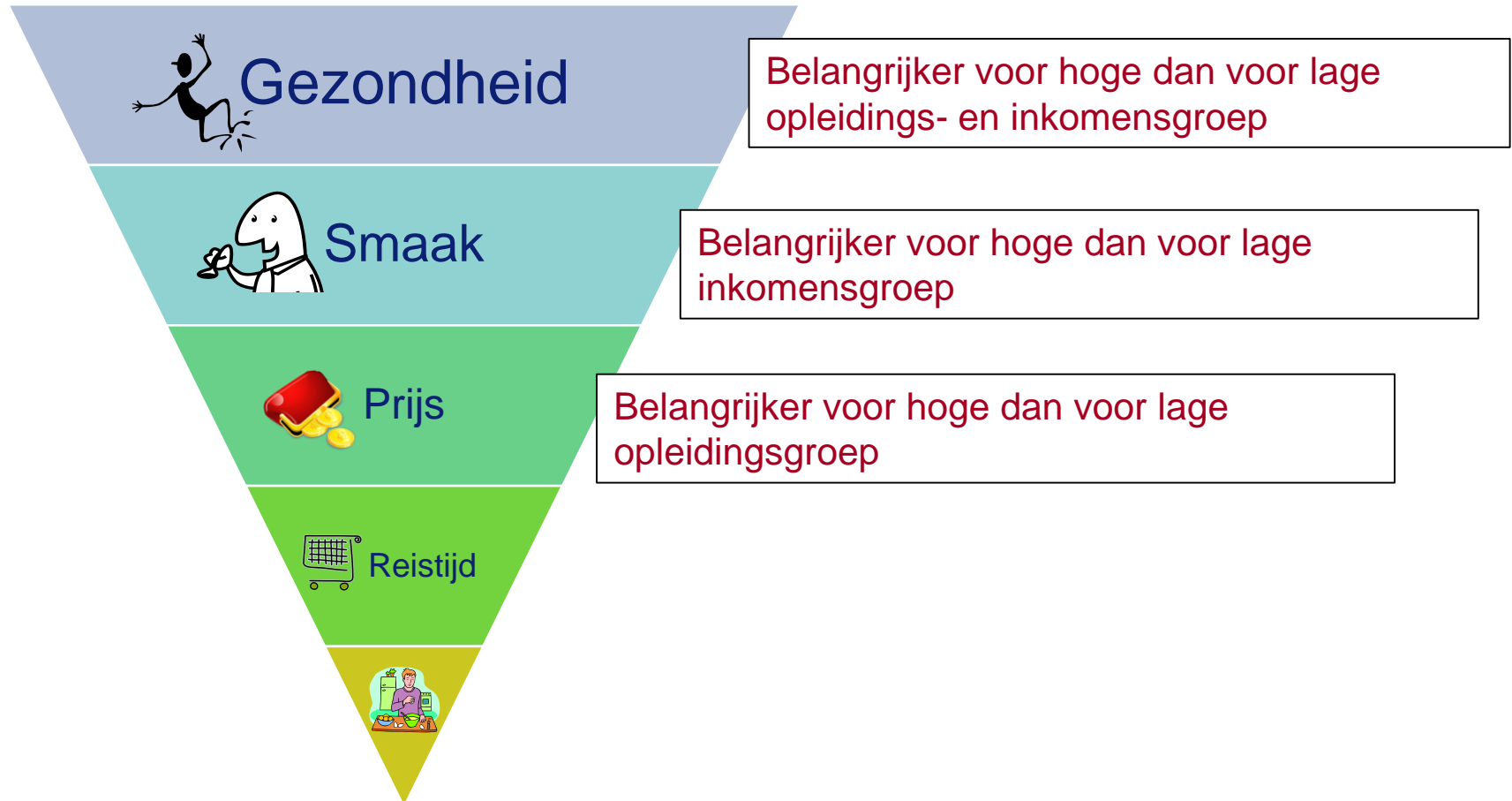
Voedingspreferenties zijn hiërarchisch en verschillen tussen sociaaleconomische groepen

Voedingspreferenties zijn hiërarchisch en verschillen tussen sociaaleconomische groepen

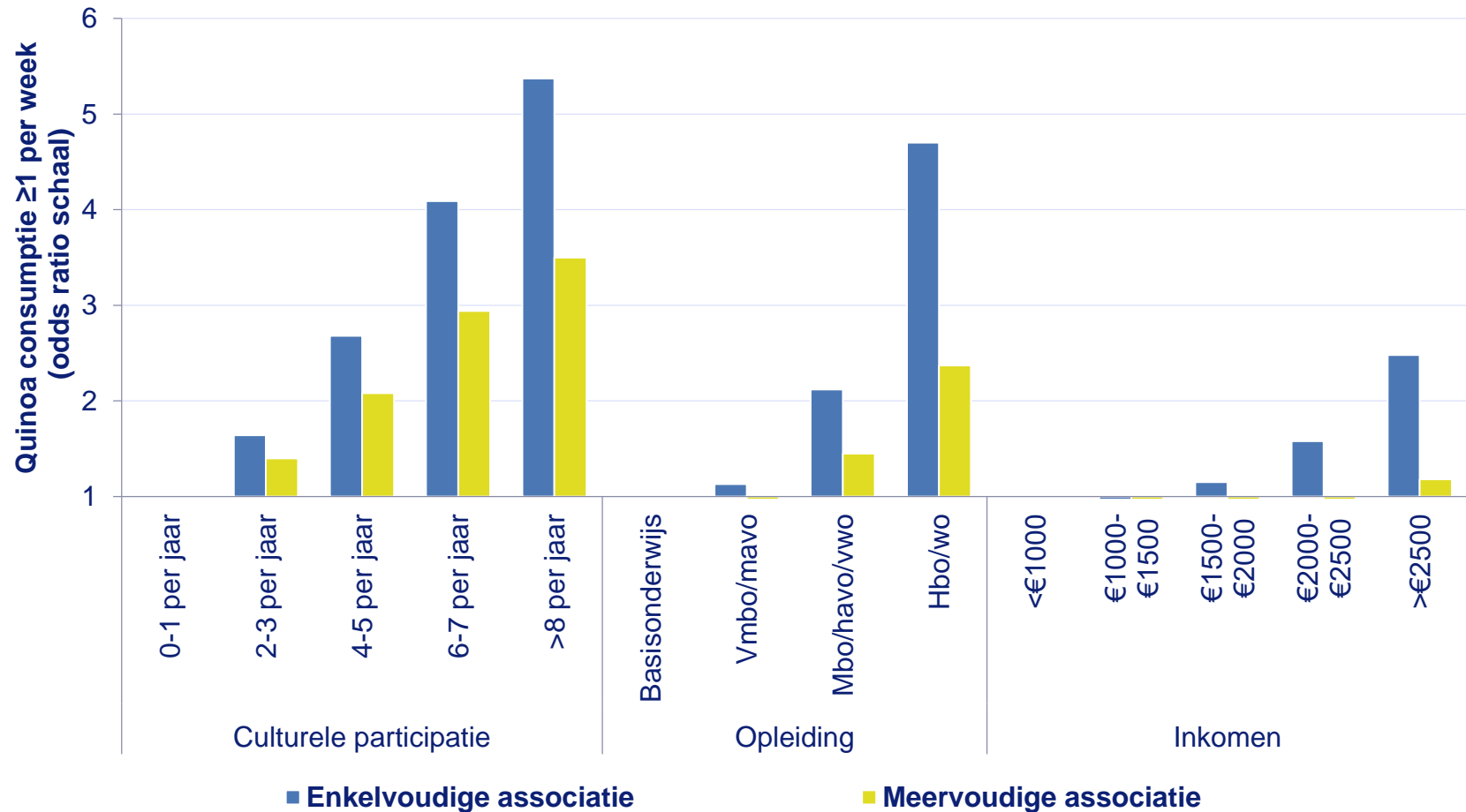
Voedingspreferenties zijn hiërarchisch en verschillen tussen sociaaleconomische groepen

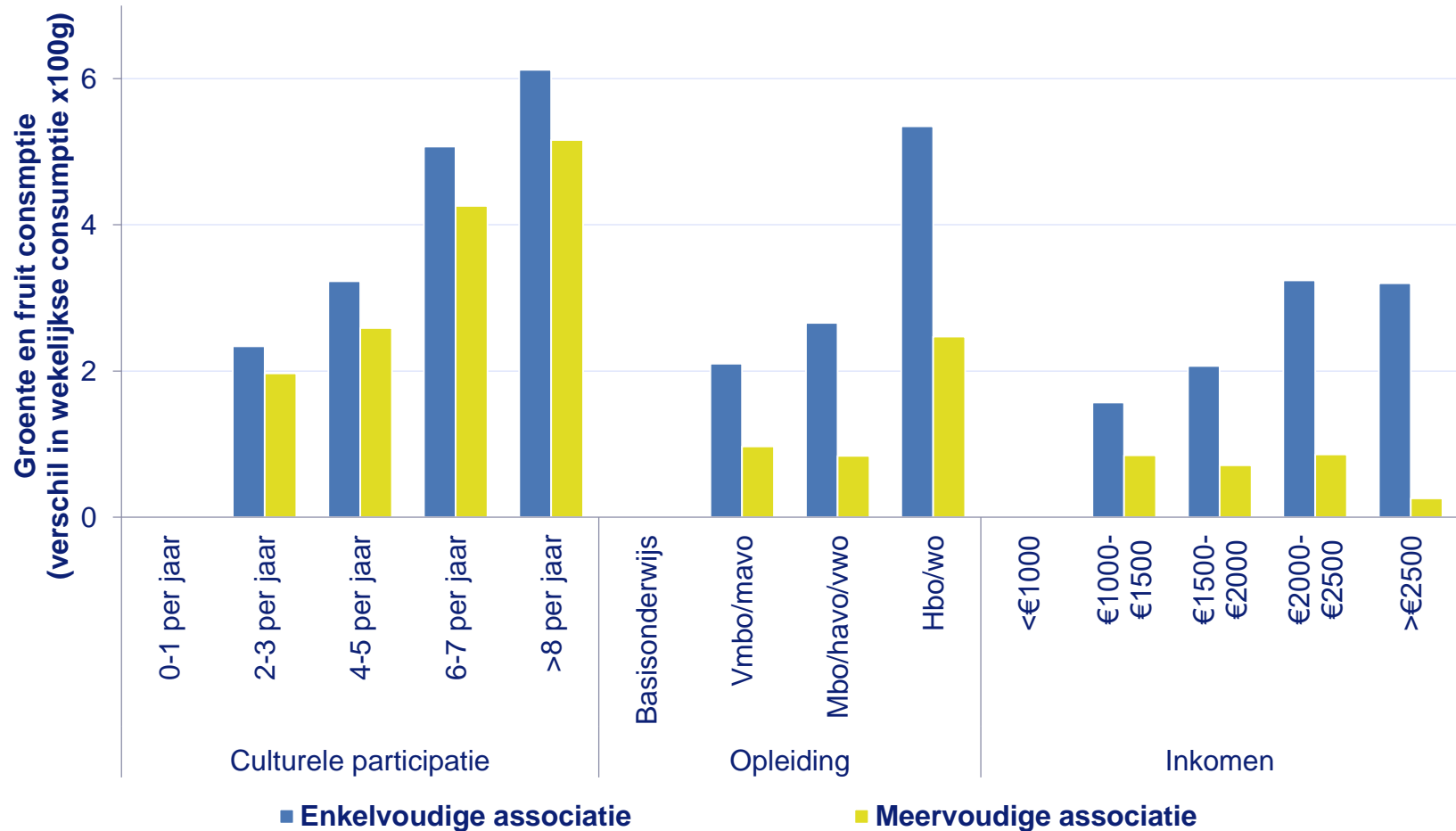
Gezondheidsgedrag als onderdeel van een sociaal-culturele groepsidentiteit

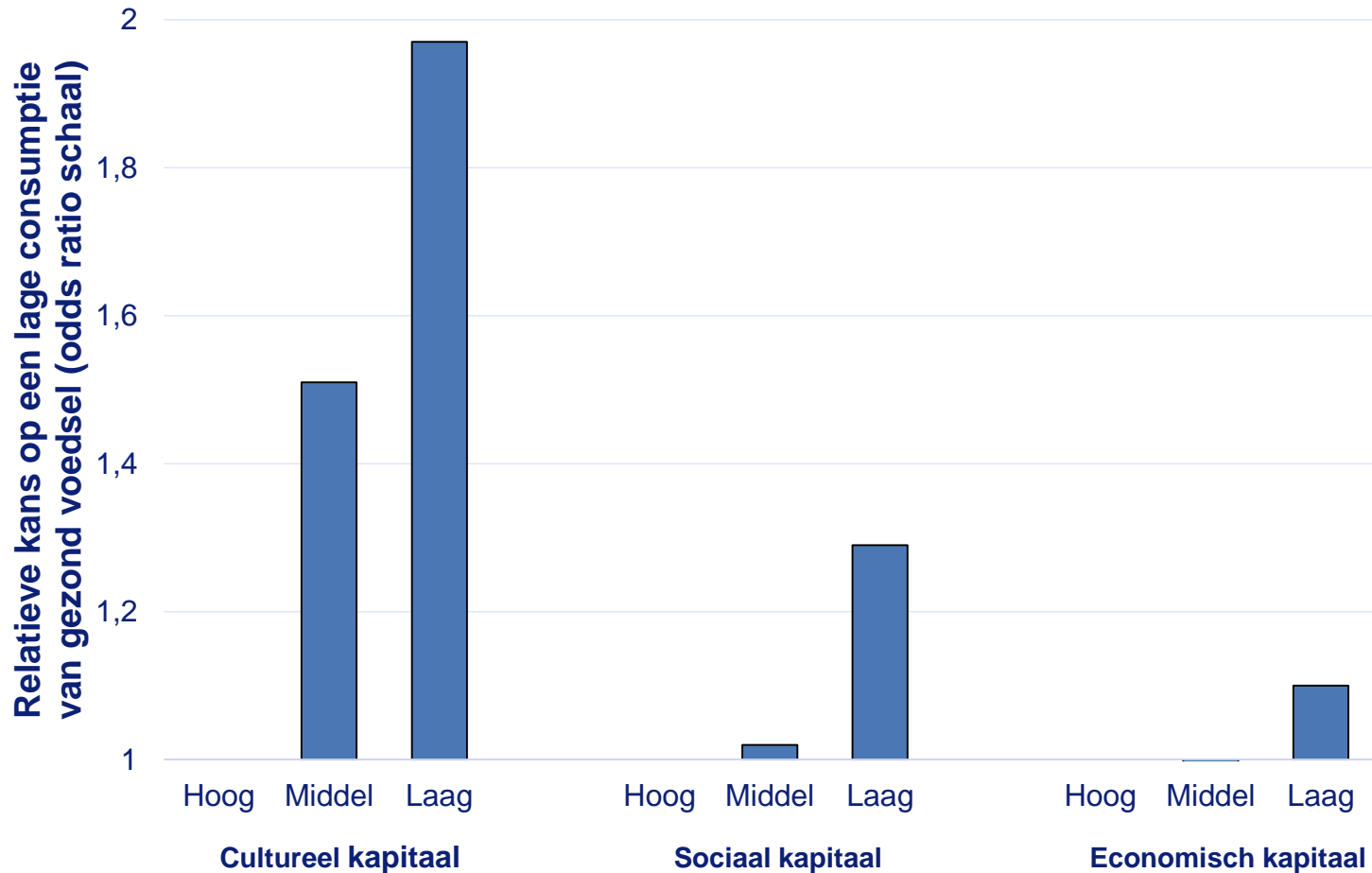
'Superfoods' consumptie als een uiting van sociale distinctie, net als culturele participatie

Gezondheidsgedrag in hoge sociaaleconomische groepen als een uiting van sociale distinctie

Cultureel kapitaal draagt bij aan sociaaleconomische verschillen in (on)gezonde voedingspatronen

Conclusies en implicaties

- Financiële stress is een sterkere risicofactor dan inkomensniveau
 - Help mensen eerst om andere leefgebieden op orde te krijgen
- De sociaal-culturele omgeving heeft een sterke invloed op gedragspatronen
 - Sociaaleconomische verschillen in gezondheidsgedrag zijn een afspiegeling van achterliggende culturele houdingen en preferenties
 - Interventies gericht op individuele gedragsveranderingen zullen weinig effect hebben als deze niet rekening houden met de leefomgeving van de doelgroep
- Vanuit een levensloop perspectief gezien zijn opleidings- en inkomensniveau niet alleen een oorzaak maar ook een gevolg van ongelijkheden
 - Meer aandacht voor de rol van factoren die van invloed zijn op zowel sociaaleconomische kansen als op gezondheid en gezondheidsgedrag

Er zijn nog te weinig kansrijke en effectieve interventies om gezondheidsachterstanden terug te dringen

- *Het terugdringen van gezondheidsachterstanden: een systematisch overzicht van kansrijke en effectieve interventies (Beenackers et al. 2015)*
- “Inverse evidence law”:
 - Veel kennis over interventies die het minst effectief zijn
 - Weinig kennis over kansrijke maatregelen die aansluiten bij belangrijke onderliggende oorzaken
- Een afzonderlijke maatregel zal de gezondheidsachterstanden niet terugbrengen, een intensieve integrale aanpak is nodig

Mede mogelijk gemaakt door een TOP-subsidie van

ZonMw

**Vragen, suggesties of een kop koffie
ik blijf graag in contact**

j.oudegroeniger@erasmusmc.nl